

Силабус
навчальної дисципліни
Діагностика та психотерапія ПТСР
2023-2024 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Психологія.

Спеціальність: 053 Психологія

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Рівень вищої освіти: I рівень

Викладач	Сердюк Наталія Іванівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psiologiya/composition-kaf-psiologiya/serduk/
Контактний тел.	0668336830
Е-mail викладача:	Serdyuknata85@gmail.com
Графік консультацій	Консультації проводяться через тиждень: вівторок (13:00 - 14:00), субота (13:00 - 14:00), за допомогою месенджера Telegram

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	12	12	126	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: тавматична подія, психотравма, гострий стрес, гостра стресова реакція, стрес, ПТСР, методи діагностики ПТСР, види психотерапії ПСТР.

Метою викладання навчальної дисципліни «Діагностика та психотерапія ПТСР» є формування теоретичних знань про психологічну сутність ПТСР, причини його виникнення та механізми розвитку, а також практичної підготовки для забезпечення психологічної допомоги особистості з ознаками ПСТР.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Діагностика та психотерапія ПТСР» є:

- 1) засвоєння студентами поняття ПСТР та причин його виникнення;

- 2) формування знань про основні симптоми ПСТР та динаміку їх прояву;
- 3) ознайомлення із методами діагностики ПСТР
- 4) оволодіння основами різних підходів у психотерапії ПСТР.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1.	Загальні Здатність працювати самостійно, обґрунтовані рішення, обирати професійні дії та елементи самоорганізації для розв'язання завдань професійної діяльності.	Володіння знаннями про підходи до вивчення проблеми ПСТР, класифікацію видів ПСТР, симптоми ПСТР.	<i>Знати:</i> основні ознаки ПСТР, причини його виникнення. <i>Вміти:</i> застосовувати на практиці набуті теоретичні знання.
2.	Фахові Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)	Здатність організувати та надавати психологічну допомогу особам, які потребують психокорекційного втручання з метою вирішення їх психологічних проблем; перебувають у стресовій ситуації з метою їх адаптації до нових умов життєдіяльності.	<i>Знати:</i> оціночні шкали вимірювання ПСТР визначати динаміку прояву стресу. <i>Вміти:</i> діагностувати стесові стани, підбирати техніки реабілітації та профілактики стресу.
	Здатність здійснювати психолого-педагогічні заходи з метою усунення відхилень у психічному розвитку і поведінці особистості; сприяти подоланню різних форм девіантної поведінки; формувати соціально корисні життєві перспективи, мотивацію до самовиховання й саморозвитку.	Здатність запропонувати й впроваджувати ефективні прийоми індивідуальної та групової профілактики та реабілітації ПСТР.	<i>Знати:</i> прийоми надання психологічної допомоги при ПСТР. <i>Вміти:</i> надавати першу психологічну допомогу

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1 Загальне уявлення про проблему стресу та ПТСР

Тема 1. Основні реакції на важкий стрес. Основні дефініції. Динаміка проживання травматичної ситуації. Механізми формування психічних травм.

Тема 2. Гостра реакція на стрес. Характеристика гострих реакцій на стрес. Розвиток травматичного стресу. Діагностика ГСР. Перша психологічна допомога при ГСР.

Тема 3. Посттравматичний стресовий розлад. Зміст та різниця ПТСР та комплексного ПТСР. Симптоми та їх прояв при ПТСР. Основні принципи діагностики ПТСР. Перелік психодіагностичних методик.

Змістовий модуль 2 Діагностика та психотерапія ПТСР

Тема 4. Діагностика посттравматичного стресового розладу. Шкала клінічної діагностики. Шкала тривоги Гамільтона. Госпітальна шкала тривоги та депресії. Шкала депресії Гамільтона. Пітсбурзький індекс якості сну. Міссісіпська шкала для оцінки посттравматичних реакцій і декілька модифікацій Mississippi scale. Шкала оцінки важкості травматичного впливу. Опитувальник травматичного стресу. Шкала депресії Бека. Інтерв'ю із діагностики ПТСР PSS-I PTSD. Опитувальник симптомів ПТСР PCL. Шкала посттравматичної діагностики.

Тема 5. Психотерапія ПТСР. Основні заходи при терапії ПТСР. Психотерапевтичні стратегії. Когнітивно-поведінкова терапія. Травмофокусована когнітивно-поведінкова терапія. Техніка десенсибілізації та переробки травмивних переживань за допомогою руху очей. Емоційно-процесуальна терапія.

Тема 6. Психосоціальна реабілітація осіб, які страждають на ПТСР. Суть психосоціальної реабілітації при ПТСР. Види психологічної допомоги при психосоціальній реабілітації. Психоосвітні програми для осіб з ПТСР. Критерії ремісії ПТСР.

Методи навчання: розповідь, бесіда, дискусія, тестування, робота з кейсами, вирішення психологічних задач, робота з діагностичним матеріалом та ін.

Засоби оцінювання: усне опитування, тестове опитування на платформі Всеосвіта, перевірка завдань до самостійної роботи, залік (тестова контрольна робота).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, заява) навчання може відбуватись в он-лайн формі на платформі Moodle за погодженням із викладачем.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: потребує використання платформи ZOOM та Moodle.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне оцінювання практичних занять та самостійних робіт							Бали	Залік	Сума
Тема	T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅	T ₆	50	50	100
Практичне заняття	5	5	5	5	5	5	30		
Самостійна робота	3	3	3	5	3	3	20		

Вчасне оригінальне виконання самостійної роботи – 5/3 бали (загалом – 20):

«5/3» балів – самостійна робота повністю виконана та оформлена відповідно до вимог;

«4/2,5» балів – самостійна робота повністю виконана та з деякими неточностями в оформленні відповідно до вимог;

«3/2» бали – самостійна робота виконана повністю з мінімальними помилками в її оформленні;

«2/1,5» бали – самостійна робота повністю виконана, але без вірного оформлення;

«1» бали – самостійна робота виконано частково;

«0,5» бал – виконано поверхнево з допущенням суттєвих помилок;

Участь в обговоренні питань на практичному занятті – 5 балів (загалом – 30).

«5» балів – отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

«4» бали – отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

«3» бали – отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

«2» бали – отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

«1» бал – отримують студенти, які розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна література

1. Герасименко Л.О. Реакція на важкий стрес та розлади адаптації. Посттравматичний стресовий розлад: навч. посіб. К. : ВСВ «Медицина». 2023. 120 с.
2. Методики вивчення повсякденного стресу і способів розв'язання кризових життєвих ситуацій; За ред. Т. М. Титаренко. К. : Міленіум, 2009. 120 с.
3. Ми пережили. Техніки відновлення для сімей, цивільних та дітей / ред. Г.В. Циганенко. К., 2018. 98 с.
4. Наугольник Л. Б. Психологія стресу: підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. 324 с.

Допоміжна

1. Допомога людині яка знаходиться у стані шоку, стресу чи травми. Київ : ФАСТПРИНТ, 2015. с.24.
2. Важливі навички в періоди стресу: Ілюстроване керівництво. Женева, ВООЗ, 2020. с. 127.
3. Психологічна допомога дитині у психотравмуючій ситуації. Методичний посібник. / Уклад. : Г.Б.Растроста . Суми. НВВ КЗ СОІППО : 2018. 64с.
4. Психологічні умови попередження професійного стресу та професійного вигорання керівників освітніх організацій / О. І. Бондарчук, Л. М.

Карамушка, А. С. Москальова, О. О. Нежинська, Н. І. Пінчук : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. К., 2015. 48 с.

5. Туриніна О. Л. Психологія травмуючих ситуацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. 160 с.
6. Циганчук Т.В. Психологія стресу. К. : Кафедра, 2016. 216.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Бердянського державного педагогічного університету
<http://edu.bdpu.org>